

Muistio

4.5.2023

VN/23654/2021
VN/23654/2021-OKM-
143

Lausuntopalauteyhteenvedo arkistolain ja Kansallisarkistosta annetun lain muuttamisesta

Opetus ja kulttuuriministeriö järjesti arkistolain muutoksesta ja Kansallisarkistoa koskevan lain muutoksesta lausuntokierroksen 4.4.-16.5.2022. Lakiluonnos perusteluineen oli lausuttavana lausuntopalvelu.fi -portaalissa. Lausuntoja annettiin yhteensä 125. Lausuntoja antoivat pääasiassa ministeriöt, valtionhallinnon toimijat sekä kunnat, mutta myös järjestöt, yksityishenkilöt ja yksityistä arkistotoimintaa harjoittavat tahot.

Lausuntopalautteen perusteella päädyttiin esittämään uutta lakia arkistoinnista ja uutta Kansallisarkistolakia, koska esitetyt muutokset kohdistuivat lähes kaikkiin muutettavien lakien pykäliin. Ratkaisu mahdollistaa sen, että laki arkistoinnista kohdentuu selkeästi viranomaisten asiakirjoihin ja tietoihin ja muodostaa soveltamisalaltaan yhtenäisen kokonaisuuden julkisuuslain ja tiedonhallintalain kanssa sekä varmistaa asiakirjajulkisuuden, asianmukaisen asiakirjojen käsittelyn ja hallinnan toteutumisen. Määritelmistä tuli paljon palautetta ja palautteen perusteella määritelmiä on yhdenmukaistettu tiedonhallintalain ja julkisuuslain kanssa.

Palautteessa edellytettiin täsmennyksiä arkistoinnin merkityksestä yleisesti henkilötietojen käsittelylle, erilaisille henkilötietoluokille ja näitä koskeville asianmukaisille suojoitoille sekä henkilötietojen käsittelijän ja rekisterinpitäjän rooleihin arkistoinnin eri tilanteissa. Täsmennykset on jatkovalmistelussa tehty ja vaikutustenarviointiin on lisätty yleinen kuvaus tietosuojasääntelystä ja arkistoinnista.

Lausuntopalautteessa kiinnitettiin huomiota myös esitettyjen määräyksenantovaltuuksien tarkkarajaisuuteen ja täsmällisyyteen. Jokainen määräyksenantovaltuus on jatkovalmistelussa sijoitettu asiaa koskevan perussäännöksen yhteyteen ja määräyksenantovaltuuksia on tarkennettu.

Kansallisarkisto päättää arkistoitavista asiakirjoista ja tiedoista laissa määriteltyjen kriteerien mukaisesti. Kriteerien nostamista lain tasolle pidettiin hyvänä ja tärkeänä ratkaisuna. Myös mahdollisuutta hakea ja antaa samalla kertaa useaa viranomaista koskeva päätös arkistoitavista asiakirjoista oli lausuntopalautteen mukaan jatkossakin tarpeellista.

Kansallisarkiston omaa toimintaa ja tehtäviä sekä yksityisten tietoaineistojen siirtoa ja säilyttämistä sekä turvaamista koskevat säädökset ovat jatkossa Kansallisarkistolaissa. Lausuntopalaute kohdentui erityisesti Kansallisarkistolle suunniteltuun arviointitehtävään, tiedonsaantioikeuteen sekä katseluyhteyden avaamiseen.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo.okm@gov.fi

Lausuntopalautteen perusteella arviointitehtävää on tarkennettu eikä siihen liity tarkastusoikeutta. Tiedonsaantioikeuden rajautumista on niin ikään tarkennettu ja säätämisyjärjestysperusteluissa arvioidaan tiedonsaantioikeuden perustuslainmukaisuutta. Katseluyhteyttä koskevaa säännöstä on arvioitu monipuolisesti ja tietoturvasyistä lisätty säännökseen tietoturvallista käyttöympäristöä koskevia vaatimuksia. Tietojen saamisen perusteita on tarkennettu ja rajattu tietojen hakua yksittäisiin tapahtumiin.

Yksityiskohtainen palauteyhteenvedo on erillisenä tiedostona hankeikkunassa ja valtioneuvoston asianhallintajärjestelmässä.

Toinen lausuntokierros käynnistyy todennäköisesti kesäkuussa 2023.